

prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău
Judecătorul: S. Victor
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: L. Bulgac, D. Manole, Gr. Dașchevici,

DECIZIE

4 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Mariana Pitic

judecând cererea de recurs declarată de „Livital Business Constr” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte Compania Națională de Asigurări „TRANSELIT” Societate pe Acțiuni, „Livital Business Constr” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Lungu Ivan, privind restituirea despăgubirii și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de „Livital Business Constr” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 14 iulie 2016,

c o n s t a t ă :

La 4 mai 2015, Compania de Asigurări „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” Societate pe Acțiuni a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Mixte Compania Națională de Asigurări „TRANSELIT” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Lungu Ivan, privind restituirea despăgubirii și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 20 noiembrie 2014, în calitate sa de asigurator, a încheiat cu Zavtur Viorica, în calitate de asigurat, contractul de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto-casco nr. CSK 2014-PA-0080, prin care a fost asigurat automobilul de model „Range Rover Sport”, anul producerii 2014, contra mai multor riscuri, inclusiv și riscului de cauzare a prejudiciilor ca rezultat al accidentelor de circulație.

În același context, C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. a relatat că, la 21 ianuarie 2015, orele 15:10, s-a produs un accident rutier în mun.

Chișinău, în rezultatul căruia automobilul de model „Chery Cowin”, condus de Lungu Ivan, s-a tamponat cu automobilul de model „Range Rover”, la volanul căruia se afla Zăvur Viorica. Astfel, conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 21 ianuarie 2014, a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier dl Lungu Ivan.

Reclamantul a precizat că, la momentul accidentului rutier, posesorul automobilului de model „Chery Cowin”, deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă, eliberată de Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A., nr. 001080615, valabilă pentru perioada 9 septembrie 2014 - 8 septembrie 2015. Așadar, părțile implicate în accidentul de circulație au declarat cazul dat la companiile de asigurări cu care aveau întocmite contracte de asigurare. În consecință, C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. a deschis dosarul de daune nr. 01032015 din 22 ianuarie 2015, în cadrul căruia a fost întocmit procesul-verbal de constatare a pagubelor, semnat de către părțile implicate în accident și de reprezentantul Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A.

În aceeași ordine de idei, s-a constatat existența cazului asigurat, în care asiguratul urmează a fi despăgubit, stabilindu-se că paguba provocată posesorului autovehiculului de model „Range Rover” constituia suma de 6426 lei, fiind determinată în baza calculelor efectuate de S.A. „DAAC Hermes”. Respectiv, prin dispoziția nr. CSK 01032015 din 27 ianuarie 2015, s-a dispus recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat și achitarea despăgubirii de asigurare în sumă de 6426 lei în contul unității de specialitate S.A. „DAAC Hermes”.

Societatea reclamantă a susținut că, după plata despăgubirii de asigurare conform contractului CASCO, păgubitul a cedat dreptul de creanță față de delicvent către Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A., care a subrogat în drepturi pe asiguratul său și, în limita despăgubirii achitate, este în drept de a formula pretenții față de responsabilul de producerea pagubei ori către asiguratorul de RCA la care acesta a fost asigurat de răspunderea civilă.

Astfel, la 10 februarie 2015, a fost expediată reclamația nr. 312/15 către pârât, solicitând achitarea despăgubirii de asigurare în mod benevol, însă până la înaintarea cererii de chemare în judecată nu a fost achitată nici o sumă.

Subsecvent, C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. a pretins că pârâtul este obligat la plata penalității în mărime de 1 157, 40 lei, rezultate din următoarele calcule: 6 426 lei x 0,1 % x 180. Această opinie a fost fundamentată pe articolul 6 alin. (6) al Legii nr. 407 – XVI cu privire la asigurări.

Societatea reclamantă a solicitat încasarea de la Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. a sumei de 6 426 lei, cu titlu de pagubă materială, și a sumei de 1 157 lei, cu titlul de penalitate (vol. I, f. d. 7).

Totodată, reclamantul a cerut compensarea cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în cuantum de 2950 lei (vol. I, f. d. 7).

Pe parcursul examinării cauzei, intervenientul accesoriu Lungu Ivan a depus o referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat admiterea

acțiunii și încasarea de la Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. a sumei cerute cu titlu de pagubă materială (vol. I, f. d. 46 – 48).

Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. a formulat o referință împotriva cererii de chemare în judecată, prin care a opinat că acțiunea reclamantului urmează a fi respinsă ca nefondată și formulată față de o persoană necorespunzătoare (vol. I, f. d. 61 – 63).

La 11 decembrie 2015, C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A., prin intermediul avocatului Eșanu Mihail, a depus cerere de extindere a pretențiilor inițiale (vol. I, f. d. 84 – 86).

În acest sens, societatea reclamantă a invocat că, în baza art. 8 alin. (2³) din Legea nr. 414 – XVI din 22 decembrie 2006, Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. a refuzat achitarea despăgubirii de asigurare și a declarat cazul produs drept caz neasigurat. Or, la momentul producerii accidentului rutier, automobilul de model „Chery Cowin” se afla în posesia legală la persoana juridică „Livital Business Constr” S.R.L., care nu avea încheiat un contract de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule cu asigurătorul sus menționat.

În concluzie și în corespundere cu articolul 1410 din Codul civil, reclamantul a susținut că dispune de dreptul legitim de a cere de la „Livital Business Constr” S.R.L. încasarea prejudiciului material.

C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. a solicitat încasarea de la „Livital Business Constr” S.R.L. a sumei de 6 426 lei, cu titlu de pagubă materială, și compensarea cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în cuantum de 2950 lei (vol. I, f. d. 86).

Prin încheierea din 23 decembrie 2015, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a acceptat cererea de chemare în judecată în procedură contencioasă (vol. I, f. d. 121).

În cadrul examinării cauzei, pârâtul „Livital Business Constr” S.R.L. și intervenientul accesoriu Lungu Ivan au formulat mai multe referințe, prin care au cerut scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată și respingerea acțiunii ca neîntemeiate (vol. I, f. d. 159 – 162).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 iulie 2016, s-a admis acțiunea și s-a încasat de la „Livital Business Constr” S.R.L. în beneficiul C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. suma de 6 426 lei, cu titlu de pagubă materială. Totodată, au fost compensate reclamantului de la pârât cheltuielile de judecată, formate din taxa de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în cuantum de 2950 lei (vol. I, f. d. 199, 207 - 214).

Împotriva acestui act de dispoziție, „Livital Business Constr” S.R.L. a declarat apel în termenul legal (vol. I, f. d. 249). Intimații nu au depus referință în întâmpinarea acestuia.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 19 ianuarie 2017, a respins apelul declarat de „Livital Business Constr” S.R.L. și a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 iulie 2016 (vol. I, f. d. 247 – 255).

La 16 mai 2017, Curtea de Apel Chișinău le-a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 19 ianuarie 2017 (vol. I, f. d. 256).

La 29 iunie 2017, „Livital Business Constr” S.R.L. a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe din 14 iulie 2016, cu trimiterea pricinii în prima instanță.

În motivarea recursului, „Livital Business Constr” S.R.L. a afirmat că instanța de apel trebuia să aplice articolele 671 alin. (1), 679 alin. (1), 1308 alin. (1) – (6), 1398 alin. (1) din Codul civil pentru justa soluționarea a cauzei. De fapt, a precizat că factura seria WH nr. 2179869 din 1 septembrie 2014, eliberată de „Sentimedia” S.R.L. pe numele „Livital Business Constr” S.R.L., privind livrarea contractului seria RCAI nr. 0180615 CMK223 și contul de plată eliberat de prima, reprezintă dovada încheierii contractului de asigurare. În mod corespunzător, Postica Alexei nu figurează în aceste înscrisuri. Totodată, în opinia recurentului, „Sentimedia” S.R.L. deținea calitatea de asigurător și trebuia introdus în proces de prima instanță, urmând să achite despăgubirea de asigurarea. Prin urmare, a pretins că pricina civilă s-a examinat în lipsa acestuia, fiind o încălcare de drept procedural prevăzut de art. 432 alin. (3) lit. b), c), d), e) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, „Livital Business Constr” S.R.L. a susținut că Postică Alexei nu a încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto în favoarea sa, întrucât acest fapt era interzis prin punctul 1.1 din acordul adițional nr. 1 din 10 septembrie 2009 la contractul de mandat și folosință al mijlocului de transport din 9 septembrie 2009. Așadar, se invocă că instanța nu a examinat această probă în mod corect. Mai mult, contractul de mandat nu trebuia autentificat notarial, atât timp cât acest act juridic a fost modificat prin acordul adițional nr. 1, iar mandatarul Postică Alexei era împuternicit doar să semneze contractul de asigurare. În realitate, acesta nu a primit automobilul în folosință, ceea ce implică neaplicarea art. 8 alin. (2³) din Legea nr. 414 – XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

La 10 iulie 2017, „Livital Business Constr” S.R.L. a depus o cerere de recurs suplimentară, prin care a solicitat anexarea și examinarea a două înscrisuri noi. Astfel, conform acestor probe, se confirmă că dintre Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. și „Sentimedia” S.R.L. nu există raporturi juridice directe.

Din raționamentele menționate, recurentul a sugerat că a achitat prima de asigurarea pe contul „Sentimedia” S.R.L., fiind un temei legal de a considera că ambele persoane juridice au încheiat contractul de asigurare obligatorie.

La 27 iulie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. și Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A., informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (vol. II, f. d. 22).

La 1 septembrie 2017, intimatul Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. a depus o referință în întâmpinarea recursului, solicitând respingerea acestuia ca fiind inadmisibil și vădit neîntemeiat (vol. II, f. d. 24 – 26).

C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A., prin referința formulată la 15 septembrie 2017, a cerut respingerea cererii de recurs ca neîntemeiată și menținerea actelor de dispoziție fără modificări.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului se decide fără prezența participanților la proces sau a reprezentanților acestora, prin emiterea unei încheieri nemotivate despre care se face o mențiune pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

În procedura de filtru, completul de judecată a constatat că lipsesc înscrisuri pertinente care ar putea permite determinarea cu precizie a momentului, când a fost comunicată recurentului hotărârea motivată. Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces la justiție, dar având în vedere data expedierii deciziei contestate (16 mai 2017), instanța de judecată a stabilit că recursul declarat de „Livital Business Constr” S.R.L. la 29 iunie 2017 este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Mai mult, materialele cauzei au confirmat că cererea de recurs nu a fost examinată anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 6 septembrie 2017, s-a considerat admisibil recursul declarat de „Livital Business Constr” S.R.L. (vol. II, f. d. 32).

În conformitate cu art. 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs inițială și suplimentară, precum și în referințele intimațiilor, au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Suplimentar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de „Livital Business Constr” S.R.L. este întemeiat și urmează a fi admis, cu

dispunerea casării deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 și trimiterii pricinii spre judecare în instanța de apel, pentru motivele ce succed.

Instanța de recurs notează că raportul juridic dedus judecării vizează acțiunea, depusă de C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A., împotriva Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A., cu privire la încasarea de la Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. a pagubei materiale în cuantum de 6 426 lei, penalității în mărime de 1 157 lei, și compensarea taxei de stat în valoare de 270 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 2 950 lei (vol. I, f. d. 7).

La 11 decembrie 2015, C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A., prin intermediul avocatului Eșanu Mihail, a depus o cerere de extindere a pretențiilor sale. Astfel, în subsidiar, a fost cerut încasarea de la „Livital Business Constr” S.R.L. a sumei de 6 426 lei, cu titlu de pagubă materială, și compensarea cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în cuantum de 2 950 lei (vol. I, f. d. 86).

Colegiul lărgit constată că prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei pricini, a admis acțiunea și a încasat de la „Livital Business Constr” S.R.L. în beneficiul C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. suma de 6 426 lei, cu titlu de pagubă materială. Totodată, au fost compensate reclamantului de la „Livital Business Constr” S.R.L. cheltuielile de judecată, formate din taxa de stat în mărime de 270 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în cuantum de 2950 lei (vol. I, f. d. 199, 207 - 214).

Împotriva celor stabilite de instanța de fond, „Livital Business Constr” S.R.L. a declarat apel, iar, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, s-a respins apelul și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 iulie 2016 (vol. I, f. d. 247 – 255).

Analizând argumentele expuse în cererea de recurs inițială și cea suplimentară, dar și cele din referințele intimațiilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel era obligată să verifice legalitatea hotărârii primei instanțe în întregul ei, atunci când a decis menținerea soluției acesteia de admitere integrală a acțiunii.

În corespundere cu limitele impuse de articolul 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit învederează că recurentul „Livital Business Constr” S.R.L. s-a plâns de examinarea defectuoasă a cauzei de către instanța de apel.

Intimații C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. și Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. au solicitat respingerea observațiilor recurentului ca neîntemeiate.

Ansamblul celor determinate *supra*, permit instanței de recurs să rezume că esența litigiului, dedus judecării, exprimă necesitatea verificării corectitudinii judecării prezentei pricini în ordine de apel în raport cu garanțiile unui proces echitabil prevăzute la art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 6 parag. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului

doar în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale.

Conform art. 373 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

La acest capitol, instanța de recurs observă că instanța de apel a respins argumentele apelantului „Livital Business Constr” S.R.L. referitoare la faptul că reclamantul și-ar fi retras pretențiile, deoarece la dosar nu există nicio cerere înaintată în ordinea prevăzută de art. 212 din Codul de procedură civilă, iar depunerea acțiunii inițiale doar împotriva Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. nu se asimilează unei cereri de renunțare la pretențiile împotriva „Livital Business Constr” S.R.L. (vol. I, f. d. 254, *ultimul alineat*).

Din această perspectivă, Colegiul lărgit notează că instanța de apel a decis indirect că intimatul C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. nu a renunțat la pretențiile inițiale depuse împotriva Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A., cu privire la încasarea de la Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. a pagubei materiale în cuantum de 6 426 lei, penalității în mărime de 1 157 lei, și compensarea taxei de stat în valoare de 270 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 2 950 lei (vol. I, f. d. 7).

Mai mult, conform încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 23 decembrie 2015, s-a primit în procedură cererea de chemare în judecată depusă de C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. împotriva Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A., intervenient accesoriu Lungu Ivan Arsenie, privind restituirea despăgubirii. Cu toate acestea, prima instanță a notificat despre ședința de judecată un nou pârât, și anume pe „Livital Business Constr” S.R.L. (vol. I, f. d. 121).

Ulterior, prima instanță descrie în hotărârea sa că, prin depunerea cererii de extindere a pretențiilor inițiale, C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. a renunțat la pretenții față de pârâtul Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. (vol. I, f. d. 209).

Totuși, instanța de recurs precizează că, potrivit art. 212 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, renunțarea reclamantului la acțiune se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată și se semnează de reclamant, pârât sau de ambele părți, iar dacă renunțarea reclamantului la acțiune este exprimată în cerere scrisă, adresată instanței, aceasta se anexează la dosar, fapt menționat în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Raportând situația din speță la normele procedurale citate mai sus, instanța de judecată stabilește că procesele – verbale ale ședințelor de judecată din 18 martie 2016, 11 iulie 2016 și 14 iulie 2016 nu conțin un renunț expres al reclamantului la pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată inițială. În plus, la materialele cauzei nu a fost atașată nici o cerere în scris referitoare la acest aspect (vol. I, f. d. 151 – 152, 192 – 198).

De fapt, aceste instrumente juridice au drept scop de a exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeuri. Garanțiile respective sunt

prevăzute la art. 169 alin. (1) lit. b), alin. (3) și art. 266 alin. (2) din Codul de procedură civilă, iar efectele renunțării urmau a fi explicate de către instanța de fond în acord cu art. 212 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, conform art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 241 alin. (6) din Codul de procedură civilă, dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Contrar acestor imperative legale, Judecătoria Centru, mun. Chișinău nu s-a pronunțat asupra capetelor de cerere cu privire la încasarea de la Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. a pagubei materiale în cuantum de 6 426 lei, penalității în mărime de 1 157 lei, și compensarea taxei de stat în valoare de 270 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 2 950 lei (vol. I, f. d. 7).

Totodată, această convingere se fundamentează și pe faptul că Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A. nu a fost înlăturat de către C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A. din cererea de extindere a pretențiilor inițiale, având, în continuare, calitatea de pârât în prezenta cauză civilă.

În consecință, Colegiul lărgit constată că instanța de apel nu a verificat legalitatea hotărârii Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 14 iulie 2016 în întregul ei, în vederea respectării articolului 240 alin. (1) și (3) și articolului 241 alin. (6) din Codul de procedură civilă. În special, instanța de apel nu a statuat dacă instanța de fond s-a pronunțat în privința pretențiilor formulate împotriva Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A.

Mai mult, decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 nu conține nici un indiciu referitor la admiterea sau respingerea capătului de cerere cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată de la Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A., de vreme ce acesta a fost menținut în calitate de pârât de către C.A. „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” S.A.

Sub acest aspect, instanța de recurs învederează că, deși art. 6 parag. 1 din Convenția Europeană nu reglementează admisibilitatea și forța probantă a capetelor de cerere ale părților, acesta impune instanțelor obligația de a efectua examinarea efectivă a acestora, cu excepția evaluării relevanței lor (a se vedea *Vlasia Grigore Vasilescu v. România*, 8 iunie 2006, parag. 38; *Marariu v. România*, 16 martie 2010, parag. 25 – 32). De asemenea, Curtea Europeană reamintește jurisprudența sa, conform căreia o instanță superioară poate, în anumite cazuri, să remedieze deficiențele procedurii în primă instanță (a se vedea *Kyprianou v. Cipru (GC)*, CEDO 2005-XII, parag. 134) și adaugă că este ușor de conceput ca o astfel de instanță să înlocuiască decizia viciată cu propria decizie, cu condiția ca aceasta să respecte garanțiile de la art. 6 (a se vedea *mutatis mutandis, Lorsé v. Țările de Jos (dec.)*, 27 ianuarie 2004, și *K.C.M. v. Țările de Jos*, decizia Comisiei din 9 ianuarie 1995).

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs observă că instanța de apel a aplicat pentru soluționarea speței articolul 8 alin. (2³) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse

de autovehicule, conform căruia în cazul în care asiguratul persoană fizică, cu excepția întreprinzătorului individual, a transmis autovehiculul pentru care s-a încheiat contractul în posesiunea unei persoane juridice sau a unui întreprinzător individual în temeiul contractului de locațiune sau al altui titlu prevăzut de legislație, riscul celor admiși de persoana juridică sau întreprinzătorul individual să utilizeze autovehiculul nu se consideră asigurat prin contractul încheiat în condițiile alin.(2).

La caz, Colegiul lărgit apreciază că recurentul a indicat că nu a transmis automobilul de model „Chery Cowin” (nr. de înmatriculare CMK 223) în posesiunea lui Postică Alexei, nici la momentul încheierii contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă din 10 septembrie 2014 cu asiguratorul Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A., nici la momentul producerii accidentului rutier din 21 ianuarie 2015. Așadar, instanța de apel nu a răspuns la acest argument, deși art. 6 parag. 1 din CEDO, presupune în mod direct ca „Livital Business Constr” S.R.L. să poată să se aștepte la un răspuns specific și explicit la mijloacele decisive pentru judecarea procedurii respective (a se vedea *Ruiz Torija și Hiro Balani v. Spania*, hotărârile din 9 decembrie 1994, seria A nr. 303-A și 303-B, p. 12, parag. 29 și 30, și p. 29 și 30, parag. 27 și 28).

În atare situație, instanța de judecată relevă că stabilirea acestei circumstanțe determină dacă cazul din speță poate fi considerat unul asigurat sau nu, de vreme ce nu au fost constatate toate condițiile pentru aplicarea articolului 8 alin. (2³) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006. Prin urmare, acest aspect cerea o motivare specifică și explicită, însă instanța de apel a omis să dea o asemenea explicație.

Cu privire la acest aspect, Colegiul notează că, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, în special în cauzele care ridicau probleme cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești (a se vedea *Fomin v. Moldova*, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; *Mitrofan v. Moldova*, 15 ianuarie 2013, parag. 54; *Lebedinschi v. Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; *Nichifor v. Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 30). Astfel, constatările de mai sus în sine ar putea fi o bază suficientă pentru stabilirea încălcării articolului 6 din Convenție.

În concluzie, instanța de recurs opinează că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 373 alin. (4) și (5) din Codul de procedură civilă, ceea ce inevitabil a condus la încălcarea dreptului la un proces echitabil al lui „Livital Business Constr” S.R.L. garantat la art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 6 parag. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Colegiul lărgit conchide că faptele descrise mai sus confirmă că erorile judiciare depistate *supra* sunt esențiale și nu pot fi corectate de către instanța de recurs. La fel, având în vedere că normele de drept procedural au un caracter absolut, fiind reglementate de norme imperative, iar încălcarea acestora atrage după sine casarea deciziei, instanța de recurs nu va mai analiza celelalte motive invocate prin cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul, să caseze integral

decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe baza celor prezentate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de „Livital Business Constr” S.R.L., de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o hotărâre legală, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de „Livital Business Constr” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte Compania Națională de Asigurări „TRANSELIT” Societate pe Acțiuni, „Livital Business Constr” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Lungu Ivan, privind restituirea despăgubirii și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Galina Stratulat

Mariana Pitic